

การศึกษาอุบัติการณ์อันตรายจากการปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

นางโรสรินทร์ สมบูรณ์ชนกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3758-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF INCIDENCE OF WORK RELATED HAZARDS IN EMERGENCY
UNITS, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Rosrin Somboonthanakij

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing
Chulalongkorn University

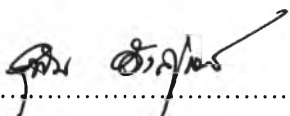
Academic Year 2005

ISBN 974-14-3758-7

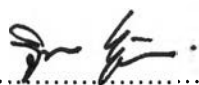
481614

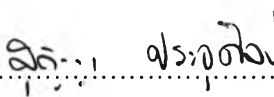
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาอุบัติการณ์อันตรายจากการปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและ
ฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร
โดย นางโรสรินทร์ สมบูรณ์ธนกิจ
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุกติลป

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุกติลป)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

โรสรินทร์ สมบูรณ์ธนกิจ: การศึกษาอุบัติการณ์อันตรายจากการปฏิบัติงานในหน่วย
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร.

(A STUDY OF INCIDENCY OF WORK RELATED HAZARDS IN EMERGENCY UNITS,
GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. สุกัญญา
ประจุกสิลป, 132 หน้า. ISBN 974-14-3758-7

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงบรรยายนี้ เพื่อสำรวจอุบัติการณ์ของอันตรายจากการปฏิบัติงาน และศึกษา
การจัดการกับอันตรายจากการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ
กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลประจำการ จำนวน 211 คน และหัวหน้า จำนวน 8 คน ที่ปฏิบัติงานใน
หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
คือ แบบสอบถามอุบัติการณ์ของอันตรายจากการปฏิบัติงาน และแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับการ
การจัดการกับอันตรายจากการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โดยหัวหน้าหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ซึ่งผ่าน
การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ซึ่งมีค่าเท่ากับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. อุบัติการณ์ของอันตรายจากการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ ในหน่วยอุบัติเหตุและ
ฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร พบว่าอุบัติการณ์ของการถูกทำร้ายทางวาจามากที่สุด รองลงมาคือ
การได้รับอุบัติเหตุ ความผิดปกติของกล้ามเนื้อ อันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อพฤติกรรม อันตรายที่มีผลต่อ
ภาวะจิตสังคม การทำร้ายทางร่างกาย การติดเชื้ การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศ การสัมผัสสารเคมี คิดเป็น
ร้อยละ 82.5, 73.5, 70.1, 63, 48.3, 22.7, 21.3, 17.5 และ 12.3 ตามลำดับ

2. การจัดการกับอันตรายจากการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร โดยหัวหน้าหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ประกอบด้วย ด้านการค้นหาความเสี่ยง
ใช้วิธีการศึกษาข้อมูลจากรายงานต่างๆ รับฟัง และสอบถามสาเหตุของปัญหา และตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงาน ด้าน
การประเมินความเสี่ยงใช้วิธีพิจารณาสาเหตุ และวิเคราะห์ความเสียหายต่อบุคลากรกับหน่วยงาน ด้านการ
กำหนดแนวทางการจัดการจะให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ ระบบการเขียนรายงานอุบัติการณ์ และระบบ
รายงานอุบัติการณ์ตามลำดับขั้น และด้านการประเมินผลใช้วิธีการติดตามสถิติการเกิดอุบัติการณ์ บันทึก
และเปรียบเทียบผลการจัดการกับข้อมูลเดิม

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิติติ
ปีการศึกษา.....2548.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4577818436: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: INCIDENCE / HAZARDS FROM WORKING/ THE MANAGEMENT TO HAZARDS /HEAD - NURSES IN EMERGENCY UNITS

ROSRIN SOMBOONTHANAKIJ: A STUDY OF INCIDENCE OF WORK RELATED HAZARDS IN EMERGENCY UNITS, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUKUNYA PRACHUSILPA DNSc., 132 pp. ISBN 974-14-3758-7.

The objective of this descriptive study was to survey the incidence of related hazards from working and the management of hazards from working of staff nurses in Emergency Units of governmental hospitals in Bangkok. The subjects consisted of 211 nurses and 8 head - nurses from 8 Emergency Units in governmental hospitals in Bangkok. The research instruments were incidence of hazards from working questionnaires and structure open-end questions about the management of hazards from working of staff nurses by head - nurse in Emergency Units. The content validity was established and reliability was .89 , repectively. The data were analyzed by frequency, percentage and content analysis.

Principle findings were:

1. The hazards from working of staff nurses in Emergency Units the result shows that the incidence of the verbal abuse was the highest (82.5%), followed by the accident (73.5%). The others hazards were ergonomics (70.1%), hazard to behavior (63%), hazard to phycosocial (48.3%), body assault (22.7%), infection (21.3%), inappropriate sexual behavior (17.5%) and hazard by chemicals (12.3%)

2. The management of hazards from working of staff nurses in Emergency Units governmental hospitals in Bangkok Metropolis by head-nurses the result shows comprised of risk identification by study from incident report, listening and question to cause of problem, round ward, 2) risk assessment by cause analysis and disadvantages to staff and organization analysis, 3) action to manage risk by consult and support, process of incident report and 4) risk evaluation by following statistic of report, record and compare with previous data.

Field of study...Nursing Administration... Student signature *Rosrin Sombonthanakij*
 Academic year.....2005..... Advisor's signature *Sukumya Prachusilpa*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ประจุกสิลา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความห่วงใยเอาใจใส่ดูแลแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุธิวะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และคำแนะนำที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่าตลอดระยะเวลาในการศึกษา

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล พยาบาลประจำการ และผู้ประสานงานทุกท่านของโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ทั้ง 8 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ บุญเรือง - คุณแม่ พัชรินทร์ โคตรเวียง และครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้โอกาสและสนับสนุนการศึกษาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ นายแพทย์ ชัยรัตน์ สมบูรณ์ธนกิจ ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุน และ ค.ช.ศุภณัฐ สมบูรณ์ธนกิจ ที่เป็นกำลังใจให้อย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบคุณ พี่ๆ และเพื่อนๆ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ทุกท่าน พี่ๆ และเพื่อนๆมหาดินชาติสาขาการบริหารการพยาบาล (นอกเวลาราชการ) รุ่น 4 สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือที่มีให้ตลอดมา ทำให้มีความสุขและสนุกสนานในการเรียนเป็นอย่างยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การปฏิบัติงานของหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร	12
แนวคิดเกี่ยวกับอันตรายจากการปฏิบัติงาน.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกับอันตรายจากการปฏิบัติงาน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผลการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	101
รายการอ้างอิง.....	102
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก. ตัวอย่างใบรับรองผ่านการพิจารณาจริยธรรม.....	112
ภาคผนวก ข. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	114
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างจดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวอย่างจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล.....	116
ภาคผนวก ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	119
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	132

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	58
2 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน.....	64
3 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อร่างกาย จากการได้รับอุบัติเหตุ	66
4 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อร่างกาย จากการถูกทำร้ายร่างกาย.....	69
5 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อร่างกาย จากการติดเชื้อ.....	71
6 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อร่างกาย จากการสัมผัสสารเคมี	73
7 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อร่างกาย จากการผิดปกติของกล้ามเนื้อ.....	75
8 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่ออารมณ์ จากการถูกทำร้ายทางวาจา.....	77
9 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่ออารมณ์ จากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศ.....	79
10 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อภาวะจิตสังคม.....	81
11 จำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงานที่มีผลต่อพฤติกรรม.....	82
12 การเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของอันตรายจากการปฏิบัติงาน.....	84